

Algemene beschouwingen

Begroting 2014

“Het is de tegenwind die de vlieger doet stijgen”

Chinees spreekwoord

Dankwoord

We bedanken het college voor haar inspanningen in de afgelopen collegeperiode, we bedanken de collega's van de raad voor de prettige samenwerking. Maar het raadswerk is alleen goed mogelijk als je de volledige steun hebt van het ambtelijk apparaat, de griffie en de bodes. Ook hen willen we bijzonder bedanken.

Inleiding

We beschouwen de laatste begroting van het huidige college. Daarbij past een korte terugblik op het collegebeleid en een korte terugblik op het afgelopen jaar middels een reactie op de 2^e finrap. Om met het laatste te beginnen.

2^e finrap

Onze fractie is blij verrast met de uitkomst van de bijstellingen in de begroting van 2013, die er toe leiden dat we een voordeel kunnen inboeken van iets meer dan 200.000 euro. Gezien de risico's, die we als gemeente de komende periode lopen op een aantal belangrijke dossiers, als bijvoorbeeld de Oostergast en de decentralisaties, kunnen wij ons vinden in het voorstel van het college om het voordeel toe te voegen aan de ABR zodat we een goede financiële buffer houden voor eventuele tegenvallers in de toekomst.

Terugblik op het collegebeleid

Wij kunnen u verzekeren dat het college veel tegenwind heeft ondervonden door de economische crisis, de bouwcrisis en Rijksmaatregelen. Desondanks is het college er in geslaagd om met grote inspanning de vlieger te doen stijgen.

Bij het beschouwen van het collegebeleid gaan wij graag uit van het motto van dit college: "Sociaal, solide en ondernemend."

Het is een sociaal collegebeleid geweest. Maatschappelijk is er veel tot stand gebracht. Dit college koos er voor om vaak in duo's te opereren om daarmee een betere verbinding te maken met de mensen, met elkaar en tussen de portefeuilles.

Het is ook een ondernemend beleid geweest. Onder bijzonder moeilijke financiële omstandigheden is dit college in staat gebleken toch veel van de grond te krijgen. Het college toonde moed in het maken van keuzes. Je moet risico's nemen als je ondernemend wilt zijn. Je moet actief zijn. Niet comfortabel achterover leunen, maar aanpakken. We zagen daarbij helaas wel de risico's steeds vaker rood of oranje kleuren. En nou is dat een geweldige kleur, maar bij risico zien we liever groen.

Het is ook een solide beleid geweest. Wethouder Nederveen toonde zich daarbij een behoedzame penningmeester. Het college heeft de problemen niet vooruitgeschoven naar het volgend college. Met andere woorden: er is verantwoord risico genomen.

Perspectief

Juist in economisch ingewikkelde tijden hebben mensen behoefte aan perspectief en zekerheid. Volgens de PvdA bied je mensen perspectief als je de moed toont om keuzes te maken en de consequenties daarvan te dragen.

Er lag nu eenmaal al een ambitieus komplan en plannen voor een enorme woonwijk bij Zuidhorn. Je kunt dan alles afblazen als het financieel tegenzit. Je kunt er ook het beste van maken en de plannen wel doorzetten. Natuurlijk gaat dat dan niet zonder hobbels. De crisis sloeg harder toe dan voorzien, er kwamen steeds minder middelen vanuit het Rijk dan voorzien en de woningmarkt stortte in. Maar De Overtuinen biedt een fraaie aanblik, met een mooi gevarieerd winkelaanbod en uitstekende gratis parkeervoorzieningen. En ook De Dorpsvenne volgt nog.

Het zijn onzekere tijden. Ook nu weten we niet goed wat het Rijk zal doen. De onderhandelingen na de verkiezingen, moeizaam tot stand gekomen akkoorden, een grillig beeld van de algemene uitkering dwingen tot behoedzaam opereren. Als PvdA stonden we en staan we nog steeds voor het in stand houden en verbeteren van de voorzieningen in onze kernen. Dat betekent wel dat we geen cadeautjes kunnen weggeven in de vorm van lagere OZB heffingen. Want gaan we daarin mee, dan schieten we gaten in het financieel meerjarenperspectief. Niet doen dus, is onze keuze.

Investeren in mensen

De PvdA wil dat alle inwoners op ons kunnen rekenen, ook hebben we extra aandacht voor de kwetsbare groepen. Sociaal zwakkeren, ouderen en jongeren mogen niet de dupe worden van de economische tegenwind die door Nederland waait.

Daarom willen we in het sociaal domein dat het college een uiterste inspanning doet om de gevolgen van de decentralisaties zo veel mogelijk te beperken. Het is een feit dat gemeenten een efficiencykorting hebben te verwerken, maar de sociale gemeente Zuidhorn moet dit koste wat kost zo veel mogelijk opvangen. Als er bezuinigingen nodig zijn, mag dit niet ten koste gaan van degenen die dat het minst kunnen dragen. De groep mensen met een beperking: langdurig zieken, lichamelijk beperkten en ouderen met een laag inkomen zullen getroffen worden door het wegvallen van de Wet Toeslag Chronisch zieken en Gehandicapten (WTTCG) per 1 januari 2014. De regering van PvdA en VVD heeft middelen beschikbaar gesteld ter bestrijding van armoede. Wij ondertekenen graag het initiatief, de motie van de CU, om het college een voorstel voor een regeling voor categoriale bijstand voor deze doelgroep aan de raad voor te laten leggen.

Ook in de gemeente Zuidhorn is er een groep inwoners die moeite heeft rond te komen met hun beschikbare inkomen. In het Westerkwartier zijn initiatieven genomen om deze inwoners, indien nodig, in natura te ondersteunen d.m.v. het gratis verstrekken van voedingsmiddelen. Wij vinden dat Zuidhorn daarbij moet aansluiten. Er zijn vrijwilligers beschikbaar en met een gemeentelijke bijdrage als startsubsidie moet het mogelijk zijn om onze inwoners, die daarvoor in aanmerking komen, te laten meedoen. Het vergroot de betrokkenheid van vrijwilligers en solidariteit met elkaar en versterkt daardoor de leefbaarheid. Daarvoor dienen wij een motie in.

We moeten ook uiterst terughoudend zijn met lastenverzwaringen. De OZB-verhoging zou in 2014 10 % zijn, maar 5% blijkt nu voldoende te zijn. Het boekjaar 2014 kan dat lijden. Maar het meerjarenperspectief moet ook sluitend blijven en daarom vinden we het billijk, dat ook in de komende jaren een bescheiden verhoging in het vooruitzicht wordt gesteld. Want ook hier geldt: doen we dat niet, dan moeten we de komende jaren onverantwoord bezuinigen. Natuurlijk ontkomen we niet aan bezuinigen, maar dat moeten we niet als starre boekhouders doen.

Er moet in de ogen van de PvdA een beroep gedaan kunnen worden op de solidariteit. Daarvoor hebben we een solide basis nodig. We begrijpen dat het dan ook nodig is te bezuinigen op de eigen

organisatie, zoals het al enige tijd ook wordt gedaan. Daarvoor zal een cultuuromslag nodig zijn. Een krimpende organisatie betekent een andere rol van de overheid. De raad zal zich daarbij ook moeten afvragen hoe we een andere invulling aan onze taken gaan geven.

Welzijn Nieuwe Stijl is een feit, ook al beviel ons de oude ook prima. En hoewel wij aanvankelijk behoorlijk sceptisch tegenover Welzijn Nieuwe Stijl stonden en nog steeds de vinger bij de pols willen houden, zullen we een steeds groter beroep moeten doen op de eigen kracht, zelfredzaamheid en verantwoordelijkheid. We leven niet meer in de jaren 50, toen 'geluk heel gewoon was' en 'noaberschap' vanzelfsprekend. En zelfredzaamheid is niet voor iedereen weggelegd. Maar door wijzigingen in het sociale domein moeten we de eigen kracht aanboren. Voor alle duidelijkheid: er blijven veel professionele taken over. Het gras maaien voor de buurman op leeftijd is wel te doen, maar verpleegtaken horen in professionele handen te blijven.

Een goed voorbeeld waarbij eigen kracht werkt is ook de buurthuiskamer in Aduard. Het begon met een particulier initiatief. Daarna sloeg men de handen ineen en is het een geslaagd voorbeeld van burgerinitiatief en burgerparticipatie geworden: SwgZ en de gemeente zijn samen met vrijwilligers dit project gaan opzetten. Wij denken dat het navolging in andere kernen verdient en dienen daarvoor een motie in.

Investeren in werk

Als er ergens tegenwind waait, dan is het wel op het gebied van arbeid. Maar zoals gezegd: accepteren en stil achterover leunen werkt niet. Aanpakken wel. Veelal jonge hulpverleners in de zorg en de sociale sector dreigen hun baan te verliezen, die we op termijn misschien weer tekort komen. Wij stellen voor om met verschillende instellingen op het gebied van ouderenzorg, gehandicaptenzorg, maatschappelijke opvang, welzijn en geestelijke gezondheidszorg in gesprek te gaan en te komen tot een lokaal sociaal akkoord, om daarmee zo veel mogelijk banen te behouden. We horen graag de mening van het college hierover.

We zien verder met belangstelling de knelpuntennotitie lokale economie van het college tegemoet. Het voorstel om de reclamebelasting in te zetten in een ondernemersfonds en daarmee activiteiten in de vernieuwde dorpskom van Zuidhorn te bekostigen, juichen wij toe. We willen het college meegeven om te bezien hoe het ook in Grijpskerk of op kleinere schaal in andere dorpen kan worden toegepast.

Het lijkt er op dat de zwaar getroffen bouwsector zo langzamerhand het diepste dal heeft gezien. We prijzen ons gelukkig dat het college de waakvlam brandende heeft gehouden en er ook tijdens de crisis bouwcranes in onze gemeente bleven werken. De bouwsector kan zelf banen gebruiken, maar er zijn ook zo veel bedrijven afhankelijk van een succesvolle bouwsector. Werk kan een belangrijke slinger aan de welvaart geven en wij verwachten dat het huidige college, maar ook het volgende hier maximaal op inzetten.

Het college heeft speciale aandacht voor gezinnen met kinderen. Kinderen mogen niet de dupe worden van de financiële situaties van hun ouders. Dit citaat wordt door de PvdA met een dikke rode streep onderstreept. Maar ook de inzet van middelen ter bestrijding van de jeugdwerkloosheid zullen wij kritisch volgen. Er komen gelden vanuit Rijk en provincie beschikbaar. We kunnen het ons immers niet permitteren dat dit geld op een niet-effectieve wijze wordt ingezet. Daarvoor zien we een goed uitgewerkt plan van het college in 2014 tegemoet.

Investeren in wonen

Investeren in wonen komt er vooral op neer dat je investeert in voorzieningen. Het college is dat niet uit het oog verloren. Ondanks de tegenwind is het blijven koersen op behoud van voorzieningen. Daarbij is er ook een offer gevraagd van de inwoners middels verhoging van de OZB. De woonlasten zijn echter nog steeds in vergelijking met andere gemeenten op een aanvaardbaar niveau. En om ze in 2014 per saldo niet te laten stijgen, staat er tegenover de OZB-verhoging een verlaging van de afvalstoffen- en rioolheffing.

De knelpunten in de sportvoorzieningen zijn nagenoeg opgelost. Vreemd is het wel dat we nu 2 sportzalen afstoten, terwijl het capaciteitsprobleem zo nijpend leek. Gelukkig investeren we ook in een sportzaal bij de Brede School en vangt Noordhorn met het openhouden van de sportzaal daar ook een deel van de capaciteitsproblemen op.

Met het bouwen van de Brede School en het samenwerkende karakter daarvan gaat een wens en initiatief van de PvdA-fractie eindelijk gestalte krijgen. Uitstel van opening geeft de partners tijd en gelegenheid om nog beter in te zetten op samenwerking, op het gebruik en op de visie van delen van voorzieningen. Als dit succesvol is ingezet, verwacht de fractie van de PvdA van het college, dat de visie van samenwerken en een brede schoolconcept ook succesvol wordt uitgerold naar de andere kernen. Aan de ouders hoeft het niet te liggen, hebben we kunnen constateren tijdens het fusieproces van de samenwerkingschool in Aduard.

Bij prettig wonen horen goede voorzieningen. Behalve aan sport en onderwijs denken we dan bijvoorbeeld ook aan de bibliotheekvoorzieningen. Overal om ons heen horen en lezen we dat er bibliotheken worden gesloten of door afnemende openingstijden teruggeschaald tot bibliotheekservicepunten. Al eerder heeft de PvdA-fractie aan het college gevraagd om daarover in contact te treden met buurgemeenten en biblionet om zo in een grotere regio bibliotheekvoorzieningen open te houden. Wij vinden dat het bibliotheekwerk een onmisbare bijdrage levert aan de ontwikkeling van onze vooral jonge burgers. Dat is bepalend voor hun ontwikkeling. Door te investeren in het in stand houden van de bibliotheken wordt ook een bijdrage geleverd aan de functie en exploitatie van onze dorpshuizen en multifunctionele centra in Aduard en Oldehove. Hiervoor dienen we een motie in.

Tot slot

De PvdA wil dat alle inwoners op ons kunnen rekenen, ook hebben we extra aandacht voor de kwetsbare groepen. Dat is ook de kern van onze motie voedselbank. Deze motie, maar ook de bibliotheekmotie en de motie buurthuiskamer zijn bedoeld voor het versterken van de leefbaarheid in alle dorpen en versterking van de burgerparticipatie, zodat we in onze gemeente plezierig blijven wonen, werken en recreëren.

De fractie van de PvdA: André Hatzman, Minko Jansma, Machiel van der Schaaf. (www.zuidhorn.pvda.nl)